

Mesilased.

1. Mesi on oluline toitaine inimese organismile. Peamine osa meest (taime suhkur) imbub verre otsekohese, seejärel aitab kõrvaldada keha väsimust jne jne.

Ajalooliselt tuntu mesilast ja mett juba 3000 a enne Kr. Sest Araabia muumiatest on leitud meevaha olluseid. Ja inimkeha vastupanu tugevdamiseks on näit. kasutatud I. Maalimasõja ajal põhjalastud inglise reisilaeva "Lusitania" ülestõstmiseks ette valmistamiseks söödetud iga inimesele (tuukril) 100 kg mett. Viimastel kuudel kuni 3/4 klg. mett päevas.

2. Mesilaste põlvnemine:

Meile tuntud meemesilased põlvnevad kumalastest (metsmesilased) ka erilased kuuluvad sama sugukonda ja erillasi tunneme ka mitmeid liike. Neist üks suuruselt palu tugevama kehaehitusega nimetaks vaablaseks. Vaablasel on palju suurem "kihvti" kogus, s.p. väga valus. Mesilase "nöelamine" erineb erilase "nöelamisest" sellega, et mesilase nöel jääb kinni, sellel on haralised kisud küljes ja peale nöelamist mesilane sureb, sest äralennates kisub nöelakogumiku välja.

- Eestikeeles mesilase nimetus vihjab meele.

Näit: r otsi keeles bi-honung, Bee-honey, mjot-ptsela (vene k.) jne.

- Mesilaste tõugu on ca 1500 liiki, neist ca 250 liiki leidub meie laiuskraadi all.

Aga meetootjaid mesilaste liike leidub ainult:

- kollane Italia mesilane

- Austria või nn krani mesilane on pärit Karpaatia ja Balkani mägimaalt.

- Kaukasia- hall mägimesilane

- Põhja Euroopa- tumemesilane (Rootsi, Põhja Saksamaa, Eesti, Soome jne.

- Ameerika kuld-kollane.

3. Mesilaspere (sülemi) koosseisus on:

- mesilasema

- isamesilane (lesk)

- tööline

Normaalne mesilaspere koosneb harilikult ühest paaritud mesilasemast, kevadel-suvel täiel meekorjamise ajal kuni 70-80 tuhat töömesilast, ja suvel kuni paarsada isamesilast või leske.

Mesilasema on ainuke täielikult väljaarenenud, suurema kehamõõduga ja raskusega isend. Tema pikkus võib olla 18-25 mm, ja kehakaal 0,25-0,28 milligrammi gr.

Emamesilane paaritub 3-4 päeva peale koorumist.

Paaritumisel saab 0-20 miljonit isarakku, muneb ööpäevas kuni 2000 muna (rakku), aastas kuni ca 150 000 muna.

Emamesilane võib elada kuni 5 aastat.

Emamesilane välislende ei tee, peale paarituslennu. (üks kord)

Isamesilane (lesk) Neid on mesilasperes väike %, tugevas mesilasperes võib neid ettetulla kuni paartuhat. Paarituslennule lendavad välja kuni 6-7 leske. Peale ülesande täitmist sureb isamesilane. Leskede kasvatamine ja ülalpidamine on väga kulukas ülesanne, sest neid toidetakse, nagu emamesilastki nn ammesilaste poolt.

Töomesilane. Normaal eluiga on töomesilasel kuni 36-37 päeva. Aga talve perioodil elab kuni kuus kuud. Sureb kevadel peale puhastus lendu.

-2-

Töomesilase ülesanded tema eluaaja jooksul:

2-3 päeva täre (mesipuu)korrashoid: peamiselt kärgede puhastamine, meekannude poleerimine, "prahi" väljavedamine jne.jne.

3-13 päevani: ema söötmine, ^{naagade} vakiade söötmine, n.n. ~~amm~~mesilased.

13-18 päevani kärgede ehitamine

18-21. " valveteenistus. Aga ka kõikisugu tööde tegemine.

21-36/37 päevani saagi korjamine.

Töomesilase põis mahutab 40-45 mg nektari, missugust ta lille või puu õitelt imeb.

Meepöie täitmiseks peab mesilane lendlema kuni 100 öiele.

ühe kilogr. meesaamiseks peab mesilane lendama 20 miljonile valgeristiheina öiele.

Meetaimede meesaamine keskmised normid (kg-des ha-lt)

Kanarbik	200
Valge mesikas	200
Mesiohakas	1000
Paju	150
Pärn	1000
Kurgirohi	200
Tondipea	250.
Tatar	70.
Vaarikas	100
Harilik vaher	200
Õunapuu	20.

Siin on toodud ainult suurema saagi võimaluste taimede-puude nimed

Mesi

Mesi saadakse öienektati, vaha ja meeleiva (suira) segamisega

Mee koosseis: 20% vett

0,5 % mineraale K-kalium (kaalisool)

Ca-kaltsiumi (lubi)

Mg-magneesiumi

Fe-rauda jne.... 1% N-lämmastik

Sest 4% meekoosseisust on alles kindlakstegemata.

Peamine aine: Viinamarja ja puuvilja suhkur 75/76 %.

Mett kasutada alla 40 soojuskra.

Mee keemispunkt on 80 kra.

Kui tahetakse hangunud mesi vedalaks muuta, siis asetage purk alla 40, gr vette.

Mesilasmürk

Mesilasemürk on värvitu iseloomuliku lõhnagavedelik

☒ - õhus kiiresti kristalliseerub
- sisaldab peale teiste ainenete 2,6 % väavelt

-3-

Mürki produtseerivad 13-20 päevased mesilased (mitte lesed)
Ühelt mesilaselt saab korraga 0,3 mg mürki.

Esimesed mesilasmürgi preparaadid valmistati Saksamaal 1927.a.
apikosaan
forapin

Mesilasmürki kasutakse süstimisteks ja salvajideks.

Mürk on mesilase tagumises otsas, nn mürgikogumikus, mille sees on
mürginöel, mis on mesilase kaitsevahend.

Kui mesilane on nahka torganud, jääb nöel kisadega kinni ja mesilane
ärälennates kisub nöela koos mürginäärmete kogumiku välja ja mesilane
sureb. Viimasel ajal kasutakse mürgi kogumiseks nn klaasplaate, kus
juhitakse nõrk elektri vool läbi mesilaste ja need torkavad klaas-
pinnale, ilma et ise sellest viga saaks.

Nöela tõmbemine nahka kestab 5-6 minutid (isiklik katsetus)

Paljud inimesed on mesilasmürgi vastu väga allergilised. Mesilasmürgi
sattumine organismi tekitab paistetuse, mis kestab ligi kolm päeval
Saksamaal sain mina mesilasmürgi kuuri kuni 21 süstimist.

Rootsis olen lasknud endale "torkata" korraga 50 nöela. Mesilasi korja
ti võilille öidelt.

Võlli 70 võle

Mesilasmürki kasutakse: reumaatiliste haiguste vastu, bronhidi-astma,
allergiliste tunnuste vastu jne.

Taruvaik

Mesilaskitt, bikitt (r.k.) proopolis

Aine millega mesilased vöövavad taruseinte pragusid ja ebatasandusi.
Värvuselt on proopolis tumepruun kittitaoline aine. Värvuse helk võib
ka veidi vahelduda.

Proopolis on rahvusvaheliselt tuntud ja kasutatav, peale Rootsi.

Kuuldavasti olevat nn hälsolivs härides müüa vaiku 60 kr gramm???

Proopolis on mörkjä maitsega, kasepunga lõhnaga, paks vaigune kleep
aine

vaigu koosseis:

taime vaike	50-55 %
vaha	30-40 %
eetrilisi ölisid	8-10 %
öietolmu	5-10 %

Taruvaik takistab mitmete haiguste pisilaste arenemist

- parandab haavu ja paiseid

- leevendab valusid

kasutakse - nohu, grippi, keskkörva põletiku, astma, tuberkulo
nahahaiguste, hambahaiguste jne jne vastu.

(ravimiseks)

Taruvaik säilitakse ca 200 gr. ca 25 mm läbimööduga kuulikestes,
asetakse tsellovanni ~~väikese~~ või pergamendi paberisse,
asetakse kinnisesse klaas purki ning hoitakse

pimedas, kuivas ruumis. (kuiv ja jahe) Säilib kuni 5 aastat.

Praeguses Eestis kasutakse artimisteks kuni II preparaati.

ESKILSTUNA EESTI SELTS
ESTNISKA FÖRENINGEN I ESKILSTUNA

Box 265

631 03 Eskilstuna 1

- 4 -

Mesinduse arenemine Eestis.

Esimesed andmed mesilastest on juba Läti Hindreku kroonikas 12000.a. Arvatavasti viijeldi ka siis juba nn."metsmesindust". Sest siis ei tuntud veel kodumesilasi ja praegu tuntud mesipuid või tarusid. Toll ajal pesitsesid meilased puu cönsustes . Ja selle eeskujul hakati 16.dal sajandil kodu ümbrusesse valmistama pakk tarusid, või midagi selle sarnast ja asetati need 3-4 mtr. kõrgusele -karude pärast.

Tegelik kodumesilaste pidamine algas Eestis XVIII.sajandil ca 1700 aastatel,

Juba 1760 a saadeti mesilasi Soome. Ja juba Peeter Suur, Vene tsaar olevat Tartust saanud oma mõisasse mesilasi.

Eestis kasutati 1800.del aastatel pakk, laud, ölg tarusid.

Esimene mesinduse organisatsioon Eestis asutati 1899a Viljandis-, "Viljandi Mesilastepidajate Selts" ja sellest peale algas teadlik mesinduse arenemine.

Eestis oli R.Rootsi andmetel : 1939.a. ca 109.000 taru

1944.a " 17.000 " (sõjaaeg)

1977.a. " 67.000 "

Kindlasti võib ütelda, et Eestis 1930.-tel aastatel oli tarude arv suurem, sest paljud ei registreerinud üldse oma mesipuid, kuigi registreerimine oli nõuetav, haiguste ära hoidmiseks.

Ed Karjel

*Stahl pöde mesilasi jõelähtunud. Kõnn kann sõõ/rikkus
pooled tarud äre.*